

Individuella basgruppsunderlag (IBU) utmanar studenter till okritiskt – kritiskt tänkande

Mats Lintrup, Mats Olsson, Micha Milovanovic, Institutionen för medicin och hälsa, LiU.

Sedan några år används individuella basgruppsunderlag (IBU) på sjuksköterskeprogrammet på LiU som ett pedagogiskt verktyg. Det finns ännu inte ett tillräckligt vetenskapligt stöd för användandet av IBU, trots detta används IBU helt eller delvis på alla grundutbildningar vid Medicinska fakulteten. En enkätstudie genomfördes vid sjuksköterskeprogrammet kring nyttan av IBU (individuellt basgruppsunderlag. Resultatet visade efter datainsamling och analys att den absoluta majoriteten av såväl studenter som basgruppshandledare på sjuksköterskeprogrammet på LiU uppger att IBU:er är positivt samt främjar lärandet. 77% av studenterna uppgav att IBU:erna var ett bra tillfälle till reflektion, medan 75% av lärarna uppgav att de upplevde att IBU:erna var ett bra tillfälle för studenternas reflektion.

Lärande är en naturlig och nödvändig del av individens livscykel. Så länge som civilisationer har funnits och genom mänsklig utveckling har individer alltid lärt sig av varandra och delat med sig av sin kunskap. Det samlade begreppet lärande innebär hur själva processen i lärande kan ske och hur lärande sker i olika situationer (Illeris 2007, Säljö 2010). Dewey (1933) skriver att begreppet lärande innebär att lära sig tänka. Individen måste lära sig att tänka för att lära sig. Tidigare erfarenheter och kunskaper kan vid behov modifieras i samband med att individen reflekterar över sitt eget lärande. Individen har då möjlighet att ta ställning till eventuell ny kunskap.

Jenson (2011) menar att reflektionens roll i lärandeprocessen är viktig för att utveckla studentens kritiska reflektionsförmåga. När studenter lämnar universitetet efter sin utbildning är det viktigt att studenterna är förberedda för sina framtida uppdrag. Men också förmågor som krävs för att fortsätta reflektera över det egna lärandet. Brown & Gillis (1999) beskriver att kritisk reflektion är en viktig del av lärande. Att diskutera med lärare hjälper studenten att reflektera över sitt eget lärande i lärandesituationer. Bie (2021) skriver att utveckla visdom och ett gott professionellt omdöme är målet för reflektion. Läraren har en viktig roll i elevernas lärande. Genom att bedöma IBU gav det en drivkraft i elevernas lärandeprocess (Johansson & Svensson 2019).

Studenternas förberedelse inför nästkommande basgruppsträff genom att skriva en IBU kräver ett kritiskt tänkande och reflekterande av studenterna. Fast om studenterna enbart redovisar fakta/information i sin IBU utan att reflektera kring varken kunskapsinhämtandet som sådant som om den fakta/information som inhämtats, så kanske hela IBU-arbetet snarare blir till ett okritiskt tänkande. En intressant fråga är hur läraren kan utmana studenten att lämna den okritiska reflektionen i sin IBU för ett kritiskt förhållningssätt, som gynnar lärandeprocessen.

Källor:

- Bie, K. (2021) *Reflektion I Socialt arbete. Redskap för lärande och förändring*. Gleerups utbildning AB. Malmö
- Dewey, J. (1960) (1933) *How we think: a restatement of the relation of reflective thinking to the educative process*. D.C. HEATH AND COMPANY. Lexington, Massachusetts. United States of America.
- Johansson, M. & Svensson, T. (2019) Individual Reflection Paper – Supporting Students' Learning in the Critical Phase of Self-directed Learning in PBL. *Journal of Problem Based Learning*. VOL. 7, NO. 1, Page 97-106 DOI: 10.5278/ojs.jpblhe.v7i1.2418
- Illeris, K. (2007) *Lärande*. Studentlitteratur AB. Lund
- Jensen, J, D. (2011) Promoting Self-regulation and Critical Reflection Through Writing Students' Use of Electronic Portfolio. *International Journal of ePortfolio*. Volume 1, Number 1, 49-60
- Säljö, R. (2010) *Lärande i praktiken- Ett sociokulturellt perspektiv*. Andra upplagan. Norstedts Akademiska förlag. Stockholm